

Spalovna

Spalovna, která byla původně postavena v rámci BČOV Synthesia Semtín pro spalování čistírenských kalů začala pracovat v roce 1995 a o devět let později musela být odstavena, protože nebyla schopna dodržovat emisní limity.

V březnu 2006 koupila spalovnu firma AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. (dcera Energie AG), s cílem toto zařízení opravit a uvést do trvalého provozu.

Projektované množství spálených odpadů za rok je 20 000 tun, z toho 17 000 tun dovezeného odpadu (pevný, pastovitý a kapalný) a 3 000 tun předsušeného čistírenského kalu ze sousední BČOV. Dále bude také zpracováván specifický odpad Synthesia a.s. a odpad ze zdravotnictví. (Pozn.: dle hlášení o odpadech za rok 2006 vyprodukovala Synthesia a.s. necelé 2000 tun nebezpečných odpadů a navíc i BČOV, zpracovává studii na likvidaci čistírenských kalů jiným způsobem). Spalovna kterou chce provozovat firma Energie AG vlastněná hornorakouskou vládou, by byla v Česku největší. Firma však nemá žádnou (či pouze minimální) zkušenost s provozem spalovny nebezpečných průmyslových odpadů.

Naše připomínky

a) Neopodstatněná a předimenzovaná investice

Rozšíření ani obnova spalovny nejsou opodstatněné a plánovaná kapacita je předimenzovaná. Podobná spalovna v Ostravě o kapacitě 10 tisíc tun spalovaných odpadů ročně má problémy s naplněním kapacity a přitom sváží odpady z celé republiky. V České republice je v provozu cca 30 spaloven nebezpečných odpadů a řada z nich není schopna ani zdaleka naplnit svoji kapacitu.

b) Chybějící variantní řešení

Výstavba spalovny ignoruje jiné postupy likvidace nebezpečných odpadů, které jsou efektivnější i šetrnější k životnímu prostředí. V případě odpadů s látkami typu PCB to jsou například technologie používající cestu jejich chemického rozkladu.

Chybí i variantní řešení z hlediska umístění spalovny. Je však třeba hledat taková řešení, při kterých nebude hromadně ohroženo zdraví obyvatel stotisícového města.

c) Nemožnost ochrany obyvatel v případě havárie

Objekt spalovny je tak blízko od nejbližší obydlené zástavby, že jsou prakticky vyloučeny možnosti účinného varování a ochrany obyvatel v případě havárie. I když možnost havárie firma ve svém ohlášení prakticky vylučuje, zcela pomíjí možnost úniku např. čpavku, který bude při spalování využíván.

d) Zatížení dopravou

Až 70% odpadu bude do spalovny dováženo z širokého okolí většinou nákladními auty nebo kamiony, které budou jezdit po stávajících komunikacích přes Lázně Bohdaneč a Pardubice. Vliv dopravy na znečištění ovzduší přitom nelze redukovat pouze na emise oxidů dusíku. Podstatnou součástí škodlivin produkovaných nákladní dopravou jsou například polyaromatické uhlovodíky. Počítá se s cca 2 600 nákladních aut s přijímaným odpadem a provozními chemikáliemi ročně a cca 1 100 nákladních aut za rok určených na odvoz zbytků z vlastní produkce (např. struska, popílek, zbytkové látky z reaktoru ...)

e) Zbytkové odpady (struska)

Celkový objem zbytkových odpadů 34 - 41% ve srovnání s původní hmotností je velice vysoký a znamená, že ze spálených 20 000 t za rok zůstane 6 800-8 200 t škváry, která je posuzována jako nebezpečný odpad a bude muset být skladována na skládce nebezpečných odpadů v Čáslavi.

f) Vliv na lidské zdraví

Spalování nebezpečných (průmyslových) odpadů, představuje druhý největší zdroj emisí polychlorovaných dibenzodioxinů (PCDD) a polychlorovaných dibenzofuranů (PCDF), emitovány jsou i další nebezpečné látky jako těžké kovy apod.

I když účinnost destrukce a zachytu toxických látek v rámci technologie spaloven je v současné době na vysoké úrovni je potřeba z hlediska zdravotních rizik populace v regionu počítat se zvýšením rizika chronické expozice a závažných pozdních účinků, tj. převážně účinků karcinogenních.

Z dlouhodobých studií provedených v západních zemích (Francie, Německo ...) jasně vyplývá, že v oblastech dotčených provozem spaloven nebezpečných odpadů vzrostl počet onkologických onemocnění, přestože tyto provozy splňují předepsané limity.

Např. koncem listopadu 2006 byla ve Francii zveřejněna historicky nejrozsáhlejší epidemiologická studie zabývající se zdravotním stavem obyvatel žijících v okolí spaloven odpadů. Studii zpracoval tamní národní zdravotní institut, který u lidí žijících v blízkosti spaloven odpadů prokázal zvýšený počet onemocnění rakovinou.

g) Postoj občanů

Modernizaci spalovny již odmítli jednoznačně zastupitelé Srnojed, městského obvodu VI, kam patří Svítkov, Lány na Důlku a Popovice, zastupitelé městského obvodu VII (Rosice), zastupitelé obce Rybitví, Rada města Pardubic. Vzniklo několik občanských sdružení, které protestují proti spalovně, jsou podepisovány petice proti modernizaci.

h) Nedostatečné měření koncentrací

Sortiment spalovaných odpadů bude velmi rozmanitý a bude spojen se vznikem nepředvídatelné směsi kontaminantů. Časová proměnlivost směsi spalovaných odpadů vylučuje spolehlivost a reprezentativnost výsledků jednorázových odběrů (stanovení dioxinů, furanů, těžkých kovů). Koncentrace těchto kontaminantů se totiž mohou a velmi pravděpodobně budou lišit v různých okamžicích v rozmezí mnoha řádů. Případná kontrolní měření emisí respektující zákon, tedy 1-2 x ročně, navíc ještě po předchozím informování provozovatele spalovny jsou vzhledem k záměru, který má zásadní vliv na životní prostředí nevyhovující.

i) Přímé ohrožení obyvatel kontaminaty ovzduší

Výška komína spalovny má být 52 m, což zhruba odpovídá nejvyšším patřům obytné panelové zástavby v Pardubicích. Vzhledem k orientaci spalovny na návětrné straně od Pardubic a Srnojed bude docházet k transportu těžko odhadnutelných a proto nesledovaných kontaminantů přímo do bytů v přilehlých sídlištích.

Vzdálenost spalovny od nejbližší obytné zóny Srnojedy je vzdušnou čarou 180 m; dále pak k rozsáhlé výstavbě řadových domků se státní dotací z r. 2002 cca 450- 500 m a k prvním domům v Srnojedech cca 400 m.